

Po tem vvodu le na kratko svojim bralcem povemo, kako so se one žalostne dogodbe najhuje pričele v Pragi.

28. dne junija je družba nemških visokošolcev z imenom „Avstrija“ obhajala 20letnico svojega obstoja in v ta namen izlet omenjenega dne zjutraj napravila v bližnji kraj „Kuhelbad“, kamor se Pražani radi razveseljavat hodijo. Istega dne pa — tako pripoveduje liberalni nemški časnik „Bohemia“, ali je res ali ne, ne vemo — je neki v časniku Mladočehov „Narodni Listy“ prišel brezpodpisni poziv studentom českim, naj tudi njih prav veliko pride v Kuhelbad. In to se je — še enkrat ponavljamo, če je res kar nemškuta „Bohemia“ pripoveduje — zgodilo in pripetili so se tisti hudi pretepi med nemškimi in českimi študenti. Kdo je teh žalostnih izgredov kriv, — kdo je prvi hujskal in vnel plamen krvavega razpora, razodela bo sodnijska preiskava, ki se je takoj pričela.

Da so ustavoverski nemčurski kolovodji v državnem zboru dunajskem zanetili iskro k onemu plamenu na Českem, o tem ni dvombe, če se ozremo na gori navedene dogodke v zbornici poslancev in pa tačasno hujskanje judovskih časnikov.

„Nemir“ in „razpor“ med narodi mora biti, če ga ni, se pa naredi, kakor sv. Matija vzimskem času dela led: to je parola nemških liberalcev; da liberalci le komarja kje dobé, brž je ž njega vol, pa le takrat, kedar je to njim na korist, drugače je pa narobe. Kdo se še ne spominja, kaj so o svojem času naredili iz dogodbe na Janjčah in Vevčah pa na Ježici, kak hrup so zagnali, kako so upili po vojaki in obložnem stanu, kako so dr. Bleiweisa in dr. Costo dolžili, da sta kmete podkupila, kako so se začele neizmerne preiskave, da je moral celó dr. Bleiweis na Žabjek letati itd. In vendar je bilo vse to peklenska laž, kajti navadni pretepi so bili, kakoršni se povsod godé, kjer gre kdo koga dražiti. In komu ni še v živem spominu hrup, katera so zagnali nekateri „Liedertaflerji“, ko jim je nedavno neki pijanec v Medvodah vtepel tak strah, da so mislili, da jih cela tropa nahujskanih kmetov napada?! In po vseh nemčurskih časnikih se je ponavljal krik, da si Nemci na Kranjskem niso svojega življenja svesti! Al ker je našim nasprotnikom šlo le za to, da bi nas in našo deželo pred svetom v grdo imé, narodne voditelje pa ob veljavo spravili, so naredili iz komarja vola ter zlekli ga na politično polje.

Nekaj zeló enacega se je menda zgodilo zdaj v Pragi na Českem zato, da bi s temi praskami svetu izpričali, da se mora vsa vladna sistema, ne pa samo Taaffejevo ministerstvo mahoma premeniti, da se „rešijo“ Nemci na Českem. Kdor judovske liste bere, bo res mislil, da človek, če je nemškega rodú, pa misli potovati na Česko, mora prej testament narediti, ker ni varen življenja. In vendar je vse to laž, grda laž, satanska laž. Kavsi in ravsi med študenti so zmerom in povsod bili; ravno tako so uganjali večje ali manjše neslane burke in celó politične demonstracije, na priliko, v Gradci o prihodu Don Alfonsa, na Dunaji letos pred stanovanjem poslanca Lienbacherja, in še po več drugih mestih. Kjer so take demonstracije politične, stojé zmerom za njimi skriti drugi možje, ki vročo dijaško kri podkurijo iz sebičnih namenov. Tako bo najbrže zdaj tudi v Pragi. Ostudno, brezvestno in odločne graje vredno je pri tem to, da si zdaj petelini falirane stranke za svojo gardo jemljejo in pripravljajo mladino, ki se ima še mnogo učiti, predno bo imela na političnem polju besedo, in jo v njenem pravem namenu ovirajo in na čisto napačno pot spravljajo.

Slovan je mirna in potrpežljiva duša. Če toraj kje njegova kri zavré, potrpežljivost njegova izkipi, mora

le dražen biti, hudo in dolgo dražen. Takošne krvi pa Nemec nima, in tudi nemškutar ne; njega razdraži Slovan celó, ako je miren, kar najjasneje priča Vesteneckovo in njegove profesorske družbe rogovilenje v ljubljanski kazini zoper Slovanca, ki jih je nedavno razdražil zato, ker je bil „čudno“ miren (auf-fallend ruhig); kaj bi še le bilo, če bi bil škandal provociral on z besedo ali dejanjem! Tako bo najbrže tudi na Českem s to študentovsko homatijo. Česki študentje so bili uže gotovo do grla siti drznih nemških jezikov in prevzetnega obnašanja „tajčburšev“, zato so jih provocirani nekliko pokampljali. Zdaj — se ve da — je pa tista svojat, ki je uže davno zadej skrita stala in ropota težko čakala, zagnala krik, da gre na Českem po Nemcih, kakor v Rusiji po judih, čeravno ni vse skup nič družega kakor navaden ravs v gostilni, še manj vreden, ko na priliko Vesteneckova afêra v ljubljanski kazini ali v Litiji, o kateri pa nemški listi še črhnilo niso.

Toda Slovan draži (provocira), naj je miren ali naj razsaja! Prav ima toraj „Brencelj“, ki praša: „kako se mora Slovan obnašati, da Nemca (ali nemškutarja) ne draži?“

Mnogovrstne novice.

* *Konec svetá!* Unidan so „Novice“ prinesle prorokovanje nekega ameriškega profesorja iz Bostona, da bode svetu konec 31. oktobra. To prorokovanje je prestrašilo nekatere ljudi, ki raji verjamejo, kar je neumnega, kakor to, kar je pametnega. A sedaj se je pokazalo, da je bostonski prerok „slamo jedel“ in da njegovo prorokovanje ni niti piškovega oreha vredno. Konec svetá bode še le 15. decembra t. l., kakor je drug tak prerok poročal uže pred 500 leti. Italijan Leonardo Aretino (umrl v 14. stoletju) trdi namreč v petem zvezku svoje fantazije „Aquila volante“ (leteči orel), da bode letos konec svetá. Podiral pa se bode polagoma 15 dni po sledečem dnevnem redu: Prvi dan stopilo bode morje čez obali in drugi dan razlilo se bode dalje po kopni zemlji; tretji dan poginile bodo vse živali, ki živé po rekah in v morji, peti dan pa ptice; šesti dan razrušile se bodo vse hiše, sedmi pa skalovje; osmi dan bode silen potres, deveti podrli se bodo bregovi, deseti dan postali bodo ljudje nemi (mutasti), enajsti odprli se bodo grobovi, dvauajsti dan popadale bodo zvezde z neba, trinajsti pa bodo pomrli vsi ljudje; štirinajsti dan gorela bosta nebo in zemlja, petnajsti pa bode vstajenje mrtvih in sodnji dan. — Iz tega se razvidi, da je proroška modrost pred 500 leti uže veliko večja bila kot dandanes, ker je ta Italijan še veliko bolj „kunšten“ in vse še natančneje vé kot učeni bostonski magister. — Kakor „Obzor“ šaljivo z vojaško granico kritikuje to italijansko prorokovanje, tako tudi mi rečemo: Ker bode koncem tega leta svetá uže konec, lahko zagotovimo naše čitatelje, da, če do tlej ne bode razpuščen deželni zbor kranjski, bode gotovo 1. dne prihodnjega leta.

* *Ciganski „Oče naš“.* Morebiti koga zanima, kako molijo cigani „Oče naš.“ Tak-le je: „A maro daddel, ko šinjal ande troten, ošardo toveltro then so odoj, auke tovel tu uprodi phuotaj damaro sako divikno, maro totadire prostin amare grihi dik taman prostinas amare grihi kerdengi toj malomen andole mirebneskero daravibe toj muk amen ole erdevendjar. Amen.“ — Iz tega se vidi, da imajo cigani tudi slovanske besede v svojem jeziku; besedi „prostiti“ in „grih“ ste odločno slovanski.

* *Petroleja* se povprečno iz Amerike izvažata 75.000 bačev (ton) na dan. Tako je poročal pri glavni skupščini new-yorške borze za petrolej njen predsednik George H. Lincoln. Porabi se ga pa po njegovem mnenju na dan 45.000 bačev, tedaj 30 manj, kakor se ga izvozi. V Evropi se prodaja petroleja jako manjša. V Rotterdamu bilo je na pr. 20. maja t. l. le 8017 bačev na skladišči, med tem, ko jih je bilo lani isti dan 50.504.

* *Najstareje sveto pismo* nahaja se v mestecu Nablus v Palestini (Samariji). To sveto pismo pisano je na pergamentu od vnuka velikega duhovna Aarona. Samaritanci varujejo to knjigo, kakor dragoceno relikvijo ter so dosedaj odbili vse svote, katere so jim bile ponujane za to sveto knjigo.

Naši dopisi.

Z Dunaja 28. junija. — V dijaškem društvu „Sloveniji“ osnoval in za stalno je ustanovil se „agronomični odsek“, isto tako kakor imajo slovenski pravniki svoj oddelek, v katerem se vadijo za poznejše življenje v slovenskem jeziku svoje reči vredovati. Namen temu odseku je razpravljati stvari spadajoče v poljedelsko in gozdarsko stroko s posebnim ozirom na slovenske dežele in se vaditi predavanja tacihih predmetov v slovenskem jeziku. Ker ta namen ni tako lahko doseči, posebno kar se predmetov gozdarske stroke tiče, katere slovenska literatura je prav mala ali je skoraj nič ne, menim, da bode ta korak pri našem ljudstvu toliko večjo pozornost izbudil. Višja agronomična šola na Dunaji (Hochschule für Bodencultur) šteje med svojimi slušatelji le pičlo število 10 Slovencev, kateri so se skoraj vsi zavezali spolnovati blagi naš namen in naše želje vtelesiti. — Izvršujoči odbor sestavljen je iz sledečih gospodov: predsednik gosp. Jurij Kraigher, stud. forest.; podpredsednik gosp. Valentin Oblák, stud. agr.; tajnik gosp. Ferdo Svetek, stud. agr., in blagajnik gosp. Ferdo pl. Kleinmayr, stud. forest. — Prvo redno sejo sklenil je odbor imeti uže 9. julija, pri kateri bode g. Oblák predaval spis: „Naša naloga v počitnicah (kot slušateljev poljedelstva in gozdarstva)“.

Iz Reke. (*Madjaronski in lahonski škandali.*) Pretekli torek je bila volitev mestnega župana z vsem tistim ropotom, kakor je po magjarskih mestih navaden o takih prilikah in o kakoršnjem drugje ljudje še pravega pojma nimajo. Izvoljen je bil se ve da magjaron, na imenu ni nič ležeče, kakor Vam sploh to reč pišem le zato, da vidite, kako surov je magjaronski in lahonski element tukaj proti Slovanom. — Zvečer so namreč napravili oboji z groznim krikom in ropotom izvoljenemu serenado, pri kateri so „eljen“ in „evviva“, kar ušesa glušili; velike trume najetih počestnih pobalinov so spredaj nosile ogerske zastave, iz množice je donelo grozenje Slovanom, da so ti vsi šli tej družbi iz poti. Ko dospé druhal pred narodno čitalnico, se vstavi in z groznim rujovenjem začne metati kamenje, po funte težko, po oknih čitalnice, čeravno uže razen čuvaja ni bilo nikogar več v hiši, ker so vsi prej domú šli; v kratkem je pobitih 18 oken, čitalnične sobe pa polne debelega kamenja. Policije je veliko zraven stalo in gledalo, a še le, ko je bilo dovršeno, je komisar rekel: „Zdaj je pa uže dosti“ in druhal je odšla z rujovenjem. Drugi dan se je šel podpredsednik — predsednika ni bilo domá — pritožiti k policiji, pa ni nič opravil, dobil je še par debelih pod nos. Zdaj je odbor sklenil, šip ne novih napraviti, ampak jih zalepiti s papirjem, da bodo pričale o surovosti magjaronov in lahonov tako dolgo, dokler se pravica ne zgodi. Tako se

godí pri nas in iz tega vidite, kako potrebno je, da deželni zbor hrvatski kaj stori za varnost Hrvatov in Slovanov ter njihovega premoženja na Reki.

V Gorici 3. julija. — Velečast. gospoda deželnega predsednika kranjskega soproga, milostljiva gospá Winkler-jeva, prišla je z gospodično hčerko. — po petih letih — spet enkrat ogledat naše kraje. Pretekli ponedeljek je došla v Gorico in koj drugi dan iznenadila in razveselila na Trnovem 76 let staro gospod predsednikovo mater. Zdaj je blaga gospá v Tominu. — Prav tisti hip, ko se je imela na sv. Peter pričeti na Travniku tombola, ulila se je ploha in ogromno množico ljudi zdajci razgnala. Tombola je torej danes. — Današnje Ciril-Methodove sv. maše na Kostanjevici se je udeležilo mnogo Slovencev — sploh meščanov. Cerkev je bila praznično opravljena, odzunaj in znotraj sè slovenskimi zastavami ozališana. Nad obokom pred presbiterijem med zeleno prevezo je bil v slovenskih barvah napis „Ss. Ciril in Metod prosita za nas“. Z najvišega mesta na cerkvenem licu je visela papeževa zastava. Sv. opravilo je opravljal preč. Oče gvardijan, Albin Bregar; o pomenu Cirilove slavnosti je primerno govoril O. Konstantin Luser; poseben za to priliko sestavljen zbor je pel „Gospodin pomiluj“ i. dr. Končalo se je sv. opravilo z zahvalno pesmijo in blagoslovom. Poglavitne dele službe božje je naznanjalo streljanje na samostanskem vrtu. Zastava, za katero so — gori in nazaj gredé — stopali čitalničarji i. dr., je stara častitljiva zastava nekdanje narodne straže solkanske od leta 1848., ki se uže mnogo let hrani v tukajšnji čitalnici. Zvečer se zberejo narodnjaki — ne v Solkanu — ampak na Cattarini-evem vrtu. — V petek — 1. julija — zvečer smo dostojno pokopali gimnazijskega suplenta Franca Vodopivca, odbornika čitalničnega. Umrl je po dolgi bolezni, 31 let star, dne 30. junija v bolnišnici milosrčnih bratov. — V predmestni farni cerkvi na Placuti imajo 3 nove prav dobro ubrane zvonove iz Broili-Poli-eve zvonarne. V poslednjih 25 letih — ali od kar so naš prevzvišeni nadškof v Gorici — je sedem mestnih cerkvá premenilo zvonilo. Tudi v tem oziru tedaj se je Gorica prenovila in pomladil.

Iz Maribora 30. junija. — Tukajšnja čitalnica praznuje dne 17. julija 1881. spomin svojega dvajsetletnega obstanka in priredi v ta namen v svojih sobanah pri gosp. Francu Grlinerju v poštni ulici, in sicer v ožjem krogu svojih društvenikov veselico, kateri program je: 1. banket, 2. ples. Vstop imajo samo udje čitalnice in osebno povabljeni ali po društvenikih vpejljeni gostje. Odbor.

Iz Postojne 28. junija. (*Vreme, letina, komet, meteor, „zwergvereinerji“ žanjejo zasluženi sad.*) Skoraj celo pomlad imeli smo mokro in hladno tako, da se je ubogi kmetič zopet slabe letine bal. Polje se je po hipih z največo težavo in silo obdelovalo; a Bog ima vsega dosti. Zadnje dni pomladi in prve poletja nastalo je toplo, mirno, jasno in tiho vreme. V teh dnevih opomoglo si je očividno vse na polji, travnikih in senožehtih tako, da vsa „fruga“ zdaj prav lepo stoji in dobro obeta. Trave bile so posebno redke in plitve; sedaj je pa dobra košnja, in klaje — brez posebne nesreče manjkalo ne bode. Strn je lepa, ječmen je barvo uže spremenil, gomiljine dobro rastó, turšica kaže lepo, fižol, čeravno so ga bili polži po nekaterih krajih hudo objedli, se krepko obrašča. Tudi sadja, posebno po dalenji Pivki, bode še precej; češnje dozorevajo in bode jih v nekaterih krajih veliko. Zadnja potreba je uže, da ima enkrat pomanjkanja trpeči Pivčan zopet dobro letino. Le Bog naj nas varuje ledú iz oblakov! — 20. dne t. m. opazili smo lepo zvezdo repatico; vidna je